

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljaliti pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2'50.

Upravišтво

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od četerostopne pete vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

GORICA

Št. 3.

V Gorici, v torek dne 11. januarja 1910.

Leto XII.

Deželni zbor.

Peta seja.

V petek popoldne ob 4. uri se je vršila peta seja goriškega deželnega zbora.

Navzoči so bili vsi poslanci.

Po prečitaniu došlih vlog so bili naznanjeni trije predlogi in sicer: posl. Antonelli in tovariši so stavili predlog podaljšanja struge reke Ledra. Isti so stavili predlog o zadevi očiščenja kanala, ki je napeljan skozi S. Martin di Terzo. Posl. Kosmač in tovariši so stavili predlog glede pomnožitve osebja pri melioracijskem uradu, pridelenem tržaškemu namestništvu, ki se tako-le glasi:

Visoka zbornica skleni:

Pozivlja se c. kr. vlada, naj po dejanski potrebi pomnoži tehniško osebje melioracijskega urada, pridelenega c. kr. namestništvu v Trstu, da bo možno z ono naglostjo, ki odgovarja nujnosti potrebe, reševati vse prošnje za podelitev državnih podpor, ki jih podajajo občine za oskrbo z zdravim pitno vodo in za napravo napajališč.

Utemeljevanje teh predlogov se bode vršilo v prihodnji seji.

Prešedši k dnevnemu redu, je posl. Antonelli utemeljeval svoj predlog o takojšnji zgradbi zidanega ali železnega mosta pri Zagraju. Predlog je bil sprejet.

Posl. Pettarin je poročal v imenu deželnega odbora o prispevku, katerega naj bi doprinala naša dežela k zgradbi obrežne ceste Trst-Tržič, ter je predlagal to-le:

Deželni zbor naj blagovoli skleniti:

1. Za projektovano cesto Trst-Tržič se dovoljuje deželni prispevek v iznosu 200 000 kron, ki se imajo izplačati tržaškemu magistratu v 10-letnih obrokih po 20.000 kron.

2. Ukrene naj se potrebno, da se zgradi 12m široka cesta in da se razlasti na vsak način toliko sveta, kolikor je potrebno za razširjenje omenjene ceste na 12m.

3. Nalaga se deželnemu odboru, da uvede pogajanja v namen, da se uvrsti med skladovne ceste tisti del ceste, ki bo vodil po svetu pripadajočemu naši deželi, izvzemši seveda tisti kos državne ceste, ki se popravi in za čigar vzdrževanje mora skrbeti država.

Predlog se je izročil tehnično-gospodarskemu in finančnemu odseku.

Poročevalec prof. Berbuč je predlagal v zadevi izboljšanja kraških pašnikov v imenu deželnega odbora:

Vis. dež. zbor skleni:

1. Z ozirom na zavlačevanje zadeve o potrditvi pravilnika, zadevajočega izboljšanje kraških pašnikov, in o zvišanju drž. prispevka v to svrho, se nalaga dež. odb., da nadaljuje z vso vnemo pogajanja s c. kr. vlado, da koj reši to vprašanje, to pa, ker je akcija, o katere je tu govora, vitalnega pomena za prebivalce sežanskega pol. okraja.

2. Se obnavljajo v to svrho iz deželnega zaloge od leta 1905 naprej dovoljeni krediti v skupnem znesku 15.000 K ter se podaljša rok za izplačilo do konca leta 1910.

3. Za izboljšanje kraških pašnikov se ustanovi poseben zalog in se dež. odbor pooblašča, da dvigne za izboljšanje

šarj kraških pašnikov dovoljene zneske, ki na njih vplača v novoustanoljeni zalogi.

1. Zadeva se je izročila finančnemu odseku.

O točki: boj proti kobilicam na Krasu je poročal dr. Pettarin ter je v imenu deželnega odbora predlagal sledeče:

Visoki deželni zbor skleni:

1. V kritje stroškov potrebnih za boj proti kobilicam na Krasu, ki se ima vršiti leta 1910, se dovoljuje podpora 25% do najvišjega zneska 17.500 K s pogojem, da pokrijejo ostali del potrebščine, ki je proračunjena na približno 70.000 K, visoka vlada in občine.

2. Ravnen tega naj bodo v ta namen na razpolago organi dež. kmet. urada in oziroma dež. kmet. šole.

Ta predlog se je odstopil finančnemu odseku.

Vprašanje glede nadzorstva nad trgovino z umetnimi gnojili, oljnatimi pogačami in s semenom se je izročilo pravnemu odseku.

Resolucija glede ustanovitve državne osrednje zadružne blagajne, ki se glasi:

„Visoki deželni zbor skleni:

Dež. zbor poknežene grofovine Goriško-Gradišanske jema hvaležno na znanje namen c. kr. vlade, ki ga je izrazila v programu za gospodarsko pospeševanje naše dežele in ki se tiče ustanovitve deželne kreditne zadruge v Gorici in 28 zadrug v drugih krajih dežele, ter priporoča toplo visoki vladi, da izvrši te koristne sklepe čim najhitreje mogoče in da zajedno zopet predloži poslanski zbornici v prih. zasedanju zakonski načrt o ustanovitvi državne osrednje zadružne blagajne s sledečimi dodatki:

k § 2:

Osrednja zadružna blagajna ima ustanoviti se v posameznih kraljevinah in deželah deželne centrale, ki imajo poslovati kot posredovalnice med centralo i zveznimi organizacijami dotične dežele.

k § 3:

K osrednji zadružni blagajni morejo pristopiti zlasti deželni kreditni zavodi in sprejeti za osrednjo zadružno blagajno posle deželnih central, — se je odstopila finančnemu odseku.

O točki: ureditvene naprave ob Soči pri Volčah oziroma Tolminu je poročal posl. prof. Berbuč ter v imenu deželnega odbora predlagal:

Visoki deželni zbor naj blagovoli skleniti:

Za ureditvena dela, katera je projektirala c. k. vlada na desnem in na levem bregu Soče pri Volčah oziroma Tolminu, se dovoli iz deželnega zaklada prispevek v meri 20% v najvišjem znesku 8400 K.

Ta predlog se je odstopil tehnično gospodarskemu odseku.

Finančnemu odseku se je odstopilo vprašanje glede zvišanja števila in iznosa podpor za obiskovanje babiškega tečaja.

V imenu deželnega odbora je predlagal posl. dr. Pettarin naj se zviša obrestno merilo za zastavna pisma dež. občinsko-kreditnega zavoda in deželnega hipotekarnega kreditnega zavoda od 4 na 4½%.

Zadeva se je odstopila finančnemu odseku.

Glede spremembe statuta dež. hip. kred. zavoda in dež. občinsko-kreditnega zavoda je stavil posl. dr. Pettarin v imenu deželnega odbora ta-le predlog:

Vis. dež. zbor skleni:

1. Drugemu odstavku § 14. statuta dež. hipoteknega zavoda, odobrenih z najvišjo odločbo z dne 28. februarja 1905 se doda sledeče:

Ko ne zboruje dež. zbor, zamore dež. odbor, ako so razmere take, da je smatrati ukrep neodločljivim, skleniti premenitev obrestne mere. Za veljavo tega sklepa je potrebna navzočnost vseh udov dež. odbora in njih soglasna pritrdiv. O ukrepu je poročati dež. zboru v naslednjem zasedanju. Ako pa se v dež. odb. ne doseže soglasnosti v polni seji, je ta ukrep pridržan sklepanju dež. zbora.

2. Drugemu odstavku § 14. stat. dež. občinsko-kreditnega zavoda odobrenega z najv. odl. z dne 22. avgusta 1908, se doda to-le:

Ko ne zboruje dež. zbor, zamore dež. odb., ako so razmere take, da je smatrati ukrep neodločljivim, skleniti premenitev obrestne mere. Za veljavnost tega sklepa je potrebna navzočnost vseh udov dež. odbora in njih soglasna pritrdiv. O ukrepu je poročati dež. zboru v naslednjem zasedanju. Ako pa se v dež. odb. ne doseže soglasnosti v polni seji, je ta ukrep pridržan sklepanju dež. zbora.

3. Nalaga se dež. odboru, da ukrene potrebno, da zadobi ta sklep najvišjo potrdbo.

Ta predlog se je izročil finančnemu odseku.

Predlog dež. odbora glede brambnih naprav ob Idriji pri Lonzanu in Bernardisu se je izročil tehničnemu odseku z nalogom, da o tej zadevi še tekom tega meseca poroča deželnemu zboru.

Posl. dr. Faidutti je predlagal, naj se ta zadeva reši nujnim potom.

Poročevalec dr. Pettarin se je temu ustavljal. Priznaval je sicer, da so dotična dela nujno potrebna in da bi se bila morala že izvršiti. Ako se pa to ni zgodilo, krivi so oni, ki so za branili, da ni deželni zbor že dve leti deloval.

Zadeva glede splošne ureditve Idrije in njenih pritokov se je izročila tehnično gospodarskemu odseku.

Glede kletarskih nadzornikov, glede izvrševanja vinskega zakona na Ogrskem, kakor tudi glede pospeševanja vinske trgovine in enakega obdačenja vina in piva je bila sprejeta ta-le resolucija:

Vis. dež. zbor skleni:

1. Deželni zbor pokn. grofovine Goriško-Gradišanske izjavlja, da pomenja imenovanje enega samega kletarskega nadzornika za našo pokneženo grofovino v praksi toliko, kakor da se noče popolnoma in strogo uveljaviti vinskega zakona z dne 12. aprila 1907 drž. zak. št. 210, ki sta ga potrdili dve zbornici in ga je sankcioniral Nj. Veličanstvo cesar, ter je juridično že stopil v veljavo decembra l. 1907. Visoka vlada se zato naj pozivlja, da upošteva, ako namerava strogo izvrševati zgoraj omenjeni zakon, dejanske razmere in da imenuje za našo pokneženo grofovino za sedaj vsaj dva kletarska nadzornika s pridržkom, da razmerno pomnoži njih število, ako se izkaže, da dva nadzor-

nika ne zadostujeta za popolno uveljavljenje zakona.

2. V interesu vinogradništva ne le naše dežele, marveč vse države, ki ga je hotel zakonodajec varovati z zakonom z dne 12. aprila 1907, se pozivlja vis. vlada, da deluje z vso vnemo in vztrajnostjo pri kr. ogrski vladi na to, da zadosti druga polovica monarhije svojim obveznostim, ki jih je bila sprejela napram državi, da namreč tudi ona resno in strogo izvršuje svoj zakon, ki mu je namen zatreti nepošteno konkurenco ponarejenega vina, kajti, ako se zakon ne bo izvrševal ali le pomanjkljivo izvrševal, bo pomenjalo, da kr. ogrska vlada ne izpolnjuje dolžnosti, ki so jo bili slovesno sprejeli trije njeni vodilni državniki, ko so obvezno podpisali kompromis iz leta 1907.

3. Vabi se vis. vlada, da s svojo mogočno pomočjo pospešuje akcijo, ki zadeva spečevanje vina in ki jo je zapričel dež. odbor, in sicer s tem, da dovoli na državnih železnicah znižane vozarine za prevažanje vina iz naše v druge dežele in brezplačno prevažanje praznih sodov.

4. V interesu vinogradništva naše kakor tudi vseh drugih vinorejskih dežel naše države, se vabi visoka vlada, da deluje na to, da se odpravi krivično davčno postopanje z vinom v prid pivu, pri čemur naj uvede načelo, da naj bode pivo vsaj tako obdačeno kakor vino.

Posl. Piccinini in dr. Bugatto, sta sicer predlagala, naj se tudi ta zadeva izroči kakemu odseku, češ, da jima ni resolucija popolnoma umevna. Posebno ni ugajala dr. Bugattu druga točka, glede katere je opomnil, da smo premajhni, kakor da bi se Ogrska hotela kaj zmeniti za naš glas.

Poročevalec dr. Pettarin je pa Bugatta zavrnil, češ, da mi itak nečemo imeti opraviti ničesar z Ogrsko, marveč da to, kar se zahteva v resoluciji, naj opravi avstrijska vlada.

V debato sta tudi posegla poslanca Venuti in prof. Berbuč povdarjajoč, da je vsebina resolucije vsakomur, ki pozna količjak naše razmere, popolnoma jasna in umljiva.

Predlog za nadaljni prispevek 6000 K za protimalarično akcijo se je odstopil finančnemu odseku.

Prošnja za podporo obrtni nadaljevalni šoli v Ajdovščini se je odstopila šolskemu odseku.

Odobrilo se je izplačilo podpore za brambne naprave ob Soči pri Zdravščini.

Predlog glede prispevka za prekop v škocijanskem potoku se je izročil tehnično-gospodarskemu odseku.

Glede uravnave hudournika Slatno je predlagal prof. Berbuč v imenu dež. odb. to-le:

Vis. zbor naj blagovi skleniti:

1. Za ureditvena dela ob hudourniku Slatna, preudarjenih na 10.000 K se dovoljuje znesek 3000 kron.

2. Prispevek naj se nakaže z običajnimi previdnostmi.

Zadeva se je izročila teh.-gosp. odseku.

Odobrili so se troški izplačani o priliki, ko se je vršila v Gorici razstava stavbne obrti.

Odobrilo se je izplačilo podpore 100 K Fr. Kumarju s Cerkna za obisk podkovske šole v Ljubljani.

proti našemu kandidatu dr. Laharnarju, — vlado, strašili so volilce, da stoji za našim kandidatom vlada, od katere ni še nikdar nič dobrega prišlo za Slovence, da smo mi vladna stranka, itd. Takrat jim je bila vlada zlodej, zdaj jim je naenkrat bog, ki naj jim pomaga! In ta prošnja je taka, da bi se nam liberalne krave smejale, ako bi jo bili mi izustili. Škoda, da niso liberalni modrijani, ki so skrpucali famozno resolucijo v „Trg. domu“, povedali, kako naj vlada „prepreči vsako daljno zlorabo politične moči strank Gregorčič-Pajerjeve zveze“, katera (pristavljamo mi) je okoli kraja votla in na sredi je nič ni. Te dve stranki zastopati pač ogromno večino ljudstva v deželi. za katero boste tudi delovali. In vlada naj po želji dvojice slov. liberalčkov to prepreči na korist manjšine. Kake manjšine? Volilcev, ki so volili slov. liberalno? Ti bodo pač deležni gospodarstvih dobrot, katere veljajo celi deželi. Ali naj se vlada morda zavzame za koristi ene stranke ali nekaterih strank? No, če bi to sploh mogla, bi storila pač za stranki večine, ker bi ji to kazalo. In strančica Gabrščekova bi prišla zopet suha skozi. Pa recimo, da hoče prav tej pomoči! Kako naj to stori? V zadevi, ki Gabrščeka tišči, je deželni zbor autonomen, vlada nima besede. Ali naj morda Gabrščeku na ljubo deželni zbor zopet razpusti, zdaj, ko tako pridno in mirno deluje?? Kaj torej? ... Nič! Otroci večkrat ne vedo, zakaj so sitni, in Gabršček je tak otrok v politiki, ki ne ve, kedo naj mu pomaga do odborniških svetlih kronic, ki so mu tako brezupno splavale po vodi.

Fiaško je doletel „Sočo“ in tiste, ki za njo stoje s „fabulo“ o onih dveh poslancih iz trgovske in obrtne zbornice. Liberalci, ki so tako samozavestno vpili, da je dr. Gregorčič takorekoč podaril Lahom dva poslanca iz trgovske in obrtne zbornice, sedaj kar molče o tem. Sapo so jim zaprla naša pojasnila o veliki liberalni farbariji. Nič več ne pišejo o slovenskih poslancih iz trgovske zbornice. Gabršček je na shodu v „Trgovskem Domu“ izrecno trdil, da bi morala biti oba deželna poslanca iz trgovske in obrtne zbornice Slovenca, da niso Lahi pri volitvah svetnikov osleparili Slovence za 700 glasov. — Kmalu nato pa je v toliko retiriral, da je rekel: „Če ne oba poslanca iz trgovske in obrtne zbornice, pa vsaj eden bi bil Slovenec“.

Sedaj pa čujte, kaj piše sobotna „Soča“ o teh poslancih! Piše namreč doslovno: „... Neumno je tudi sklicevanje „Gorice“ na število 24 svetovalcev. Pettarin in Venuti sta dobila 18, oziroma 17 glasov in slovenski klerikalci so zmagali pri volitvah v splošni kuriji z 10.000 glasovi pri 34.000 volilcih. — — — Nihče ne ve izida volitev naprej“.

Tisti, ki je to napisal ali je neumen ali pa skrajno naiven človek. — „Soča“ torej misli, da bi laški svetovalci v trgovski in obrtni zbornici volili Slovence v deželni zbor in računa na laško popustljivost. Take bedarije zamore napisati le list, ki ve, da se nahajajo med njegovimi čitatelji tudi taki tepci, ki bi verovali „Soči“, ako bi napisala to-le: Dne 26. avgusta je zmrl na Travniku osel pri 38 stopinjah toplote.

Pomagajte, pomagajte! — Tako je javkal Gabršček na svojem komedijaškem shodu v „Trg. Domu“. In kdo naj pomaga? — Čujte, čujte in strmite! — Nihče drugi kot „slovenska duhovščina goriške dežele“!!! Ali ga vidite, možakarja, ki požira svoje lastne pljunce? Duhovščina naj mu pride na pomoč zdaj, ko leži na tleh s svojo polomljeno liberalno politiko, to je tista duhovščina, za katero nima že eno desetletje v „Soči“ in na shodih niti ene človeške besede; tista duhovščina, katero je že davno mislil uničiti s „Sočinimi“ infernalno zlobno izmišljenimi, svinjskimi „Tutti frutti“; tista du-

hovščina, na katero je navalil njegov list „Soča“ cele gore podlih laži in infamnih obrekovanj, od katerih bi bila le ena tisočina resnice zadostila, da bi ji (duhovščini) bilo ljudstvo obrnilo hrbet pri zadnjih volitvah v isti meri, kakor jo je posnemalo in poslušalo; ta duhovščina, katero je „Soča“ smešila kot kak razposajeni pobalin; kateri je škodovala, kjer je mogla; ta duhovščina naj ga pride zdaj vleč iz blata, v katero je zagazil s svojo ravno proti-duhovsko politiko!!! Pa še nekaj! Takrat, ko je on na odru moledoval duhovščino pomoči, so njegovi (kakor v deželni zbornici) naročeni razgrajachi med občinstvom tulili: „prokleti farji, lumpi farški“. Pa še nekaj! Gabrščeva resolucija (iz „Trg. Doma“), v kateri prosi duhovščino pomoči, je bila sprejeta tudi na komedijaškem shodu v Komnu, na katerem je tisti hip prej Lojze Strekelj (glej dopis iz Komna v zadnji „Gorici“) „prav umazano, pobalinsko klestil duhovščino kakor kak navadni šnopsar“. Vprašamo, ali ravna tako resna politična stranka? Ali ni temveč to klika komedijašev in carlatanov?!

Dvakrat je bil izvoljen dr. Franko l. 1908 v deželni zbor. Prevelika čast! Leta 1909 je tudi dvakrat kandidiral, a ni bil dvakrat izvoljen. Enkrat je slavno propadel, drugikrat pa je prišel v deželni zbor na nepostaven način in je moral iz njega ven iti. Kar je imel l. 1908 preveč, to mu je manjkalo — in še nekaj več — l. 1909. L. 1908 je komandiral z Gabrščekom devetim deželnim poslancem, letos pa lahko komandira devetim propalim kandidatom. L. 1908 je utekel iz deželne zbornice prostovoljno — o da bi tega ne storil nikoli —, l. 1909 je moral to storiti prisiljen! Kako se časi menjajo!

Trivijalni dr. Treo. — Bolj nesrečnega politika kot je ta dohtar, naša dežela nima. S kakimi visokimi nadami je pred leti zapustil Postojno, seleč se v Gorico. Obljube dvojice razkolnih pobratimov so ga zvabile k nam. Črno na belem je imel zagotovljeno deželno poslanstvo, deželno odborništvo in pravno zastopništvo pri liberalnih denarnih zavodih. Prvo je že odigral, drugega ni nikoli dosegel, tretje mu te dni en dan izmuzne iz rok. In zdaj mora služiti vsem muham hudomušnega šefa Gabrščeka. Kar je odijoznih političskih opravil, katerih noče nihče opravljati, mora na ukaz Gabrščkov dr. Treo. Tako ga je letos Gab. grozno blamiral, da ga je svojeoblastno postavil za kandidata veleposestnikom, katerih mu ni dal ni eden glasu. Ravno tako mu je moral služiti za ministranta na komedijaškem shodu. Prizadeval si je revež ustreči svojemu gospodarju, iskal je in iskal, premišljal in „tuhtal“, da bi bil svojega gospodarja iznenadil s kako originalno mislijo. In od česar obrača vsak dostojen človek oči, česar še misliti ne mara, kamo li imenovati, to je našel ta v bontonu omejeni in otopeli akademični izobraženec kot originalno misel, vredno uporabiti v javnem govoru. Ni ga bilo sram pred občinstvom imenovati proslulega pr... Eulenburga. Ali ta Treova primera ni bila le umazana, ampak tudi zabito neumno. On je stavil primero nečemu, česar niti ni, kar je le v zlovoljni domišljiji segrelih možganov Gabrščkovih, pa niti v pristni, ampak v fingirani domišljiji. Ali ne ve dr. Treo, kake — vse drugo nego častne — naslove je dajala „Gorica“ tistim, ki pogrevajo laž o neki „zvezi“ Gregorčič-Pajerjevi? Če sprejema radovoljno te naslove nase tudi dr. Treo, bodi mu! Dober tek! Dobrega okusa seveda ne moremo iskati pri možu, katerega Kraševci nočejo več imeti za poslanca, kateri pa lahko prenaša politično podajaštvo pri enem Gabrščeku, ki je toliko navihan, da ga pošilja ravno na Kras agitirat za druge, katerim pa gotovo g. dohtar v srcu želi tako blamažo, kakor so Kraševci njemu napravili.

Komedija. — U Dutovijah so vpriporili kraški naprednjaki, na čelu jim dr. Gregorin, v nedeljo veliko komedijo, ki je končala s tem, da je dr. Gregorin vsprejel zopet kandidaturu v kmečkih kraških občinah. Mi mu tega veselja prav nič ne zavidamo, kakor tudi kraškim naprednjakom ne. Vsaka glava svojo pamet — je rekel Banjškar, ko je na vrhu nekega hriba napolnil koš s zelnatimi glavami, ki se mu je pa prevrnil in so glave strčale nizdolu po hribu vsaka na svojo stran.

† **Prelat Jožef Smrekar.** — V Ljubljani je umrl v noči od 8. t. m. profesor bogoslovja v pokoju, prorektor bogoslovnega učilišča v Ljubljani, prelat Jožef Smrekar. Pokojnik je bil eden izmed najodličnejših duhovnikov ljubljanske škofije. Odlikoval se je po izvanrednem znanju, njegov značaj je bil neizrekljivo ljubeznjiv. Veselila ga je posebno cerkvena glasba in cerkvena umetnost. Na obeh poljih je bil strokovnjak. „Društvu za krščansko umetnost“ je bil predsednik od početka, od l. 1894, do zdaj.

Most čez Sočo pri Zagraju popravljen. — Most čez Sočo pri Zagraju je v toliko poplavljen, da smejo čezenj voziti tudi vozovi, ki pa niso preveč obloženi.

Brzovlaka št. 1005 in 1006 južne železnice, ki sta se ustavljala zaradi preprečenega prehoda čez most pri Zagraju na postaji v Gradišču, se odslej ne bodega več ustavljala tam, ker je most pri Zagraju že popravljen.

Lastniki psov v goriškem mestu. Lastnike psov v goriškem mestu pozivlja mestni municipij, da vplačajo pasji davek do 15. februarja t. l.

Vsakdo, ki si nabavi kakega psa na novo, je obvezan, da prijavi to mestnemu municipiju in sicer v izogib kazni v osmih dneh po nabavi.

Lastniki konj v goriškem mestu se opozarjajo, da morajo do 31. t. m. naznaniti mestnemu municipiju število konj, katere posedujejo. Dotične tiskovine se dobe pri IV. oddelku mestnega municipija (ulica Municipio št. 7). Lastniki konj, ki bi tega ne storili, zapadejo kazni.

Utonila je v Soči in so njeno truplo v soboto potegnili iz vode med železniškim mostom in med železnim mostom pri Barki 15 letna Ana Schasche s Štajerskega. Pokojnica je služila pri neki družini v Gorici. Vzrok samomora ni znan.

Poskušen samomor. Prepeljali so v tukajšnjo bolnišnico 53 letnega Antona Visintin, posestnika iz Mariana. Nesrečnež si je v blaznosti prerezal z brivno britvijo vrat. Upanje je, da ga rešijo.

Občinske volitve v Pulju. — Dne 6., 7., 8. in 9. t. m. so se vršile v Pulju občinske volitve za V. volilni razred. Volilo se je v dveh volilnih okrajih.

V prvem volilnem okraju so zmagali Italijani in sicer je bil izvoljen Ivan Lirussi, ki je dobil 880 glasov; kot njegov namestnik je bil izvoljen Herman Donaggio. Hrvatski kandidatje so dobili v tem okraju 480 glasov.

V drugem volilnem okraju je bil izvoljen za občinskega zastopnika dr. Matko Laginja, ki je dobil 305 glasov, za njegovega namestnika pa Josip Stihovič, ki je dobil 304 glasove.

Prepeljali so v tukajšnjo bolnišnico posestnika Franceta Rustija iz Skrilj, katerega je konj, ko ga je napajal, tako močno brenil, da mu je prebil kost na kolenu.

Grozna nesreča. — V petek popoldne okoli 1. uro in pol se je dogodila strašna nesreča. Državna rudniška bolnišnica v Rablju se je udrila naenkrat, brez vsakega prejšnjega znamenja. Poslopje se je pogreznilo v razpoklino, ki je približno 50 m globoka in 10—15 m široka in ki je bila po pogreznjenju takoj napolnjena z vodo potoka, ki teče ondot mimo in malo metrov oddaljen.

Pri nesreči so našli smrt zdravnik bratovskega zaloga, Vesely, njegova žena z otrokom, dve dekli ena postrežnica in en upokojen orožniški stražmojster, ki je stanoval v hiši. Skupno torej 7 oseb. Neki 16 letni deček se je rešil le s tem, da je skočil skozi okno, ko je videl, da se hiša pogreza.

Delavci so namreč v rudniku razstreljali skalovje. Ravno kakih 10 metrov pod hišo, ki se je pogreznila, se je vtila voda v rudniku na delavce. Ti so le z največjo težavo rešili svoje življenje. Tisti, ki so bili 100 m globoko pod zemljo, so že stali do vrata v vodi in niso mogli iz rudnika, ker je bilo dvigalo pokvarjeno. V rudniku je bilo kakih 100 delavcev, večinoma Slovencev.

Zunaj se je zbralo vse polno ljudstva. Žene in otroci so obupano jokali in vpili: „Kje je moj mož“, „kje je moj oče“.

Konečno je prišla pomoč in posrečilo se je delavce rešiti.

Prišli so tudi vojaki, ki delajo noč in dan.

Nesreče v rudniku je kriv, kakor se govori, inženir.

Delavci so večinoma Rabelj zapustili. Vsled kopanja v rudniku je namreč Rabelj ves podkopan in se ljudje nič več ne upajo tam prebivati. Hiše v Rablju stojé na tleh, ki jih ne morejo več nositi. Tri hiše so že vse razkopane in se bodo brez dvoma pogreznile, kakor tudi trinastropna bolnišnica.

V rudniku so kopali svinčeno in cinkovo rudo.

Zoper iredento. — Tržaško namestništvo je opomnilo vodstvo ljudskega vseučilišča, naj v bodoče prepreči vsako iredentovsko predavanje in demonstracijo, če ne bo oblast to vseučilišče zatvorila.

Cerkov v Opatiji so v četrtek ponoči popolnoma oropali.

III. Izkaz za „Obrambeni sklad“ darovanih rabljenih poštnih znamk. — Doposlali so različne znamke: Ivanka Krašna, tobačna tovarna, Ljubljana, 3060. — Neimenovani bogoslovec, Ljubljana, 4532. — Iv. Fatur, Rakek, 1200. — Vladko dr. Peganov, 600. — Neža Šurm, Podgora, p. Gorenja vas, Gor. 206. — Župni urad v Ribnici, 493. — Ivan Vrhovec, uradnik „Gospodarske zveze“ v Ljubljani, 1000. — Ivan Lužar, Katol. Tiskarna v Ljubljani, 70. — Mišič Alojzij, Stari trg, 300. — Celovski dijak, Celovec, 3005. — J. Jaklič, Videm pri Dobropolju. — Franc Vovko, kaplan, Vrhnika, 3000. — Katarina Prešern, Žirovnica, 716. — Fernando Šusteršič, Jalisco, Mexiko, Guadalajara, 300. — Skupaj 19.383. Vseh do danes prejetih znamk pa je 65.121.

* * *

Oziraje se na to, da je za veliko akcijo narodne obrambe, potreba dokaj gmotnih sredstev, požrtivovalnosti in dela osrednjega odbora, prosimo ponovno vse narodno čuteče somišljenike in somišljenice, da slednjega v vsakem oziru in kolikor moč podpirate. Predsedniki naših društev, mladeniči in dekleta, žrtvujte malo časa za narodni davek in nabirajte znamke v prid zatiranim bratom!

Prosimo tudi č. gg. predstojnike župnih in drugih uradov, posebno pa samostane — kjer se dobi dokaj stare korespondence, ki je prepuščena že popirnim molom in kjer bi se dobilo dokaj te tvarine — da jo blagovolijo v ta namen pregledati.

Doposlal nam je tudi g. Ferdinand Šusteršič iz Mexike nekaj znamk. Hvala! Upamo da se tudi ameriški Slovenci — kateri se v enakih slučajih pokažejo jako radodarne za brate v stari domovini — prav obilno odzovejo tej prošnji.

Pošiljatve naj se naslovi samo na: Leopold Puhar, typograph, Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Izkazi za odmero osebne dohodarine. V smislu § 201 zakona z dne 25. oktobra 1896 dr. z. št. 220 mora

Odobrilo se je izplačilo podpore poškodovancem po požaru na Ponikvah v znesku 2000 K.

Odobrilo se je izplačilo podpore 600 K poškodovancema po požaru Drašek Ivanu in Vidič Antonu.

Prošnja glede prispevka avstrijskemu ribarskemu in ribskemu društvu se je izročila tehnično-gospodarskemu odseku.

Prošnja za podporo košarski delavnici v Foljanu se je izročila šolskemu odseku s predlogom, naj bi se v ta namen dovolilo 400 K.

Nato je bila seja zaključena in prihodnja napovedana za 12. t. m. ob 4. uri popoldne.

Dopisi.

Iz učiteljskih krogov. — Deželno učiteljsko društvo je predložilo deželnemu zboru prošnjo zaradi ureditve pokojnine učiteljstva, t. j. da bi se prištevala k pokojnini tudi stanarina in vpoštevalo za polno penzijo 35 letno službeno dobo. Deželni zbor je odstopil to prošnjo šolskemu in finančnemu odseku v proučevanje in poročilo.

Marsikdo bo nevoljno zmajal z glavo, češ, da po kratkej dobi zopet stopa učiteljstvo s prošnjami pred deželni zbor.

Ali razmere so se tekom zadnjih 4 let tako bistveno spremenile, da učiteljstvo ne sme teh razmer iz vidika pustiti, če noče samo sebi škodovati.

Da se je imenovano prošnjo predložilo, bili smo popolnoma opravičeni, kajti § 56. državnega šolskega zakona z dne 14. maja 1869 določa, da se ima ravnati pri določitvi pokojnine učiteljskemu osebju „po tistih pravilih, ki veljajo za državne uradnike“. Ko se je zadnji deželni šolski zakon o regulaciji učit. plač sklepal, niso imeli še državni uradniki štetje stanarine v pokojnino. Dobili so jo nekaj mesecev pozneje. V zadnjem času se je pokojnina uredila tudi državnim služabnikom, po katerih uredbah se vsem šteje v pokojnino tudi stanarina in se je službeni čas skrajšal.

Zato je le pravično, da se tudi učiteljstvu odmeri pravica, ki mu jo jamči državni zakon.

Večina deželnih zborov v državi je že uredila učiteljskemu osebju pokojnine po rečenih pravilih in ni dvoma, da tudi ostali deželni zbori uredijo tozadevne zakone po postavnih določbah, ker tako zahteva državni zakon.

Obračamo se zatorej do gospodov deželnih poslancev z uljudno prošnjo, naj bi ugodili našej popolnoma opravičeni prošnji in nam ne kratili pravic, ki nam postavno pritičejo. Ker se je državnim uradnikom in služabnikom vštela v pokojnino stanarina in skrajšal službeni čas, zato je po tistih pravilih urediti pokojnino tudi učiteljskemu osebju. Vsakemu — kar mu gre; vsakemu svojo — pravico.)*

Politični pregled.

Wekerle grof.

Wekerle bo povišan v grofa. Ob Wekerlovem odstopu po odlikovanih 261 oseb.

Ustava za Bosno in Hercegovino.

Z Dunaja poročajo, da bo prvi čin nove ogrske vlade odobrenje deželnega statuta za Bosno in Hercegovino, kakor ga je že dogovoril Wekerle z avstrijsko vlado. Istodobno z razglasenjem ustave bodo odpravljeni tudi vsi privilegiji, dovoljeni za časa okupacije. Tudi privilegij bosanske agrarne banke da bo uničen.

Darovi.

Za „Šolski Dom“

je došlo našemu upravništvu: duhovnik iz goriške okolice 10 K; Anton Zu-

*) Opomba uredništva. Kje pa denar vzeti za vse to? Naše kmečko ljudstvo je z davki in z raznimi dokladami itak že preobloženo.

chiatti v Medani 5 K (ravno toliko za „Slov. Sirotišče“).

Za Božičnico

učencev „Šolskega Doma“ je daroval šolski svetnik g. A. Fras 5 K. Srčna hvala!

Domače in razne vesti.

Naši poslanci na delu za ljudstvo — liberalci na delu hujskanja. Kaka razlika! Naši poslanci so sedaj na delu za ljudstvo v deželnem zboru, liberalci pa rjovejo po deželi in jih neizrečeno žge bojazen, da bi naši poslanci kaj naredili za ljudstvo. **Prevptiti hočejo delovanje deželnega zbora.** Sklenili so, da celi čas zborovanja deželnega zbora bodo hujskali ljudstvo po deželi in mu trosili pesek v oči na svojih shodih. Grda zavist jim ne da miru. Kot strupena pušica jih zadene le misel, ko se spomnijo, da deželni zbor deluje — brez njih in sicer mirno, stvarno, resno **za ljudstvo!** Boje se, da bi ljudstvo tega ne videlo. A kljub temu se ljudstvo obrača do naših poslancev s to in ono prošnjo, ki se bo jemala v poštev, kolikor bodo razmere dopuščale. Liberalce to peče. To jih tudi goni na shode po deželi! Sedaj lahko vidi ljudstvo: Liberalci z Gabrščekom in Gregorinom divjajo po deželi, **naši poslanci pa delajo za ljudstvo v deželnem zboru!**

Nekaj komentarja. — Zadnja štev. „Freistatta“ priobčuje članek „Wo bleibt die italienische Fakultät“, ein Mahnruf von Georg Terkulja, kjer utemejuje dejansko potrebo ital. pravne fakultete s sledečimi argumentoma: Zaslužili so Italijani svojo univerzo s tem, da so stali z Nemci zvezani v boju za bosansko agrarno banko in s tem, da so jasno izpričali svoje patriotstvo s tem, da so vposlale ljudske volitve v parlament edino-le „zveste, konservativne poslance“ in da bi bilo neumno, „vreči to dobro ljudstvo siloma iredenti v roke!“

Kaj naj rečemo mi Slovenci k temu? Stali nismo sicer v zvezi z Nemci, toda ali nimamo v preteklem letu nič zaslug, morda imenzno večjih, ko ona dvomljiva v zadevi banke? Kaj pa Krek-Kramar?

Tudi mi zahtevamo univerze! In če nam je država ne da, grozimo li s kako „iredento“? In niso li naši poslanci patrioti? Gospod Terkulja — logike prvo in potem — politike...

Predavanje o Bosni in Hercegovini. „Slov. kršč. socialna zveza“ naznanja, da bo v sredo 12. januarja ob 8h zvečer v Centralu prav lepo skriptiško predavanje o **Bosni in Hercegovini**. Videti bo slike bojišč iz l. 1878 ter barvane slike narodnih noš bosanskih. Predava vlč. g. dr. Srebrnič. Vstopnina za člane po 10 v, za nečlane 20 v. Pridite v obilnem številu gledat kraje tužne Bosne!

Svojo srčno bol razkrivajo liberalci po shodih ljudem, bol, ki je huda. Posledica take bolezni je navadno sušica, posledica sušice pa — smrt. Bolj ko bodo kričali, bolj se jim bodo pljuča sušila, dokler obnemorejo v kaki zakotni špelunki. Znamenja tako kažejo. Le kričite! Vas bode poprej konec — hočemo reči vašega političnega sušmarstva. Kaj se napihujete ob enajsti uri? Le hitro izbljuvajte umazani katar! Saj drugega zdravega užje tako ni več v vašem političnem želodcu. Psujete in mažete užje leto in dan. In sad vašega psovanja, kje je? V pokvarjeni mladini, v brezvercih, bogotajcih in raznih izprijenih elementih. Mož poštenjakov štejejo vaše vrste malo. Teh ne bode spravili na krivo pot tudi če politično crknete!

To so hujškači! Furlanska katoliška stranka ima 2 politična lista, „L'eco del Litorale“ in „Il Popolo“. Ta piše v svoji zadnji številki: Ali se spominjate, Furlani, kako so se nekateri

napihnjenci bahali ob zadnjih deželno-zberskih volitvah, da reši le narodno-liberalna stranka italijansko narodnost? Dobro, pojdite zdaj k seji deželnega zbora in videli bode, da se je uresničil pregovor: od obljube do izpolnitve je dolga pot.

Oj kako krotki in ljubki so gospodje liberalni poslanci! Hvastači à la Venier, Bombig in Pinausig, ki bi bili še pred kratkim pohrustali 4 Slovence naenkrat, so zdaj postali pod vsegamogočnim žezlom vladajočega slavizma najkrotkejšje ovčice.

Da si ohranijo poln trebuh in poln žep, občujejo ti naši mučeniki „Lege“ najprijaznejše („vanno a braccetto“) z najhujšimi sovražniki italijanstva v Gorici.

Le glejte jih, revčke: oni nimajo niti toliko poguma, da bi zahtevali italijanski prevod slovenskih govorov. S tem kažejo jasno svoje prepričanje, da je slovenski jezik uradni jezik cele dežele. Železna Gregorčičeva roka jih drži na uzdi, in one krotke ovčice, ližejo roko, ki jih tepe.

V naslednjem pravi „Popolov“ člankar, da si ne upajo laški liberalni poslanci v deželnem zboru protestirati proti slovenskemu učiteljskemu v Gorici in da „Corriere“ ne razsaja več kakor nekaj proti predrznim Slovincem in proti slov. učiteljskemu.

To so hujškači!

Kdo bi pričakoval od katoliškega lista tako nekrščansko pisavo!

Leta 1908 devet poslancev, leta 1909 nobenega. Naši liberalci niso praktični ljudje. Vsaj politiki so slabi. Nič ne vidijo naprej. To so pokazali v deželnem zboru lansko leto in letos. Lansko leto so si priborili z velikimi žrtvami z agrarci vred 9 poslancev. In kaj so naredili? Ni jim bilo to dovolj! Tudi jim ni bilo dovolj to, da bi zasedli oni obe slovenski odborniški mesti, ter pisali, da naša stranka ima po svojem številu zastopnikov dovolj glavarjevega namestnika. Danes bi se lahko grela liberalna odbornika na odborniških stolcih. A liberalci so bili strašno napihnjeni ter mislili, da ako razbijejo deželni zbor, jim prineso nove volitve še ostalih 5 mandatov. Dasi v večini — imeli so vse v rokah — so utekli iz deželne zbornice in se vrgli v novo bitko, iz katere pa so odšli s krvavimi glavami. Zgubili so 4 poslance. Prišlo jih je le pet v zbornico, od katerih trije nepostavno. Ostala sta jim od devetih le dva, prav za prav, eden, ker Gregorin — kadar mu to kaže — noče biti liberalec, marveč le slovenski narodnjak. Torej od devetih — eden. In ta eden — Gabršček — videč, da ga je strah, ker obkoljen okoli in okoli od „ta črnih“, se je zbal „ta črnih“ in v drugo utekel iz zbornice v prosto naravo, kjer sedaj vpije, da ni mogel sedeti v deželni zbornici, kjer ga je strašno dušilo. — Ne vemo, kako se počutijo naši liberalci sedaj, ko so ostali na zraku ter nimajo v deželnem zboru od devet predlanskih svojih zastopnikov **danos nobenega!** Najbrže, da se praskajo za ušesi. Največjo neumnost so napravili l. 1908, ker, čeravno so bili v večini, so utekli iz zbornice. Bog ve, li dosežejo kedaj spet tako večino. Niso znali zajca uloviti, ko so ga imeli pod nogami! Potem hočejo voditi politiko v deželi! Otroci! „Klerikalci“ pa se jim v pest smejejo! Sedaj vpijejo po deželi! Reveži! Zvonijo po toči! Naj le! Mi jih ne bomo motili pri tem zvonjenju, ki nič ne izda. „Klerikalci“ znajo zvoniti pred točo! „Klerikalci“ niso tako neumni da se bodo odpovedovali mandatom, do katerih ni bilo lahko priti. Sedaj bi bilo lažje. Bolje je: „Držati ga!“ kot: „Loviti ga!“

Ali priredimo tudi ta predpust kakšno veselico? Tako se posvetujejo te dni društveni odborniki in predsedniki. V zadregi so, — manjka jim lepih iger za društvene veselice. Od lepe igre je vse odvisno. — Kakor magnet železne drobce, tako privlačuje lepa igra

občinstvo k vsakim prireditvam in društvena blagajna se polni. Kje pa se dobè lepe igre? V Narodni tiskarni v Gorici! Pred nekaj dnevi je zagledala beli dan mična knjižica z naslovom: Igre za samomoške in samoženske vloge, priredil Dragotin Vodopivec. Društva le hitro sezite po njih, dokler še kaj v zalogi! Društvo, ki hoče ta predpust prirediti lepo zabavo, mora imeti to knjigo. Zunanja oblika je okusna, tisk krasen, papir fin — cena pa silno nizka, samo 1 krono 70 vinarjev.

Za nove železnice. — Kranjski deželni glavar, gospod dvorni svetnik Fran Šuklje je priobčil v sobotnem „Slovincu“ daljši članek o potrebi novih železnic za Slovence ter naznanja na koncu članka, da se je odločil sklicati na dan 24. januarja t. l. shod zastupnikov iz vseh prizadetih pokrajin, ki se bo pečal s tem vprašanjem. Po njegovem mnenju bi bile za nas Slovence v gospodarskem pogledu a za našo državo v stratežičnem pogledu najpotrebnejše te-le nove železnice, o katerih piše tako-le:

Slovenska transverzalka.

Pričnimo z ono, ki je najvažnejša v narodno-gospodarskem, a tudi v stratežičnem oziru. To je nadaljevanje proge, ki drži z Dunaja preko Weh-selna na Štajersko. Krstil bi to nadaljevanje za slovensko transverzalko. Kod bi tekla ta transverzalna proga? Skozi jugovzhodno Štajersko med Krškimi in Brežicami čez Savo, potem Kostanjevica, Št. Jernej, Kandija-Rudolfovo, Straža, Žužemberk, Dobropolje, Žlebič, Sodršca, Bloke, Lož, Stari trg, skozi gozdne masive pod Javornikom in Snežnikom na Knežak, Ilirsko Bistrico, Podgrad, na postajo istrskih državnih železnic Hernelje, od koder se itak odcepi državna, 17 km dolga proga Hernelje-Trst. Na ta način bo zvezana vzhodna Kranjska in sosednji jugovzhodni del slovenskega Štajerja neposredno z avstrijsko stolico Dunajem, od druge strani pa s Trstom in Puljem.

Samo ob sebi je jasno, da se da ta proga na primernem mestu po kratkem zveznem krilu pri Opčini združiti z južno in bohinjsko železnico.

Proga Postojna-Col-Ajdovščina.

Kot drugo železnico jemljem v poštev progo, ki se naj odcepi pri Postojni ter naj drži preko Cola do stika z vže obstoječo železnico iz Gorice do Ajdovščine.

Proga Ljubljana-Ildrija-Sv. Lucija.

Tretja železnica bi rešila Idrijo iz njene dosedanje nepristopnosti ter dala mogočen impuls važni Žirovski dolini. Ni treba posebej utemeljevati, da se mora ta železnica odcepiti od državnih železnic vže pri Ljubljani, potem naj krene dalje preko Polhovega Gradca, Horjula, pod Št. Joštom skozi dolino Račove do Žirov, od tam s predorom skozi na idrijsko stran, po kateri se preko Spodnje Idrije mimo Hotaleža dospe do stratežično znamenite postaje pri Sv. Luciji.

Proga Polzela-Kamnik-Žiri.

Četrta in zadnja proga bi bila zveza vže obstoječe proge Celje-Velenje s Kamnikom. Ta proga je že projektirana tako, da se odcepi od postaje Polzela. Tega se je nam sedaj držati, vsled tega se bo na drug način moralo skrbeti za železniško krilo, ki ne bi držalo ob gornji Savinji preko Mozirja in od tod v Gornji Grad. Iz Kamnika pa je nadaljevati progo bodisi proti Kranju ali pa do Škofje Loke in skozi Poljansko dolino do železniškega vozališča v Žireh.

Politični otročaji. — Ne le kome-dijaši, ampak tudi otročaji so v politiki naši liberalci. Klicali so na pomoč v „Trg. domu“ tudi — čujte in strmite! vlado. Ni še pozabljeno, kako so pri državnoborskih volitvah rabili kot edino orožje, katero so mogli iztakniti

vsak, kdor je v kraljevinah in deželah zastopanih v državnem zboru dolžan izplačevati za eno osebo prejemkov na plačilu ali pokojnini, označenih v § 167 na leto več nego 1200 kron, podati vsako leto davčnemu oblastvu naznanilo o osebah, ki imajo pravico od teh prejemkov, navedši njih ime, stanovanjske in posel, potem višino, vrsto v prejšnjem letu plačanih prejemkov.

V naznanilu je povedati tisti znesek, ki so ga v resnici dosegli izplačani stalni in izpremenljivi prejemki v letu pred davčnim letom — ako pa se ne drži spodaj navedenega izročilnega roka, pa v dvanajstmesečni dobi pred izročitvijo. Pri izpremenljivih prejemkih je službodajalcem dopuščeno, da napovedim, zadevajočim zadnje leto, pristavijo tudi napovedi prejšnjih let, ki pridejo ob preračunu pogodbene postave v pošte.

Kedar se stalni ali premenljivi prejemki še niso plačevali skozi vse leto ali so se izpremenili med letom, tedaj je povedati način (nastop službe, zvišanje ali znižanje prejemkov, izstop iz službe) in čas te premembe (dan, katerega je nastopila prememba, oziroma dan, od katerega ali do katerega so bili izplačani prejemki), in pa letni znesek, ter v resnici izplačani znesek.

Na temelju označenih zakonskih določb in na temelju čl. 40 izvršilnega predpisa k IV. poglavju označenega zakona, predpisa objavljenega v dr. z. št. 108 od leta 1897. odnosno devetega dodatka k temu izvršitvenemu predpisu (drž. zak. št. 82 od l. 1904), pozivljajo se radi priprave za odmero osebnega dohodninskega davka za leto 1910 delodajalci, ki plačujejo prejemke imenovanih vrst, naj predložijo ona naznanila in sicer v neposredno-državnem mestu Trstu, in okoličanskih občinah pri c. kr. davčnih administracijah Trst I. in II. v pokneženi grofiji goriški in gradiščanski in v mejni grofiji istrski na pristojnih c. kr. okrajnih glavarstvih kakor davčnih oblastvih prve stopinje in sicer v času od 1. do najkasneje 31. januarja 1910.

Uzorcji za naznanila se dobivajo brezplačno na pristojnih davčnih oblastih I. stopinje torej za Trst in okolico pri gornjih c. kr. davčnih administracijah, na Goriškem-Gradiščanskem in v Istri pa pri pristojnih okrajnih glavarstvih.

Kazenska določila radi neresničnih naznanil ali opusta teh naznanil, nahajajo se v §§ 240, 241, 243, št. 6 in 244 zak. 25. okt. 1896 d. z. št. 220.

Gospodarske vesti.

Kruha se je porabilo leta 1909 v Nemčiji za 1700 milijonov mark; za meso se je v istem letu izdalo 2250 mil. mark, za pijače pa 3300 mil. mark.

Čiščenje vina z mlekom. Vino se čisti tudi z mlekom, toda le v izjemnih slučajih. Mleko ima to lastnost, da jemlje tuj duh in tuj okus. Zato se rabi najraje pri takih vinih, kjer druga čistila ne pomagajo dosti. Znano je tudi, da jemlje mleko barvo, zlasti takemu vinu, ki je porjavelo. Ako hočemo vino z mlekom čistiti, moramo vzeti dobro posneto mleko, ki je popolnoma sveže. Zato se najbolj priporoča mleko, ki je takoj po molži posneto s strojem-posnemalnikom. Za 1 hl vina se potrebuje $\frac{1}{4}$ do $1\frac{1}{2}$ l mleka. Koliko ga je treba v enem in drugem slučaju vzeti, naj pokaže poskušnja v malem.

Droblinice.

37 milijonov božičnih darov. New-Yorški poštni uradi so ugotovili, da je o minolem božičnem času bilo izročeno za Evropo 485.450 denarnih nakaznic. Na te nakaznice izročena svota je znašala 37 milijonov frankov. Ta denar je večim delom izročilo delavstvo. Samo new-yorško delavstvo je poslalo 7 mili-

jonov frankov. Največji del dobi Angleska, namreč 10 milijonov, Rusija in Nemčija po 3 milijone.

Loterijske številke.

	8. januarja.				
Dunaj	50	52	35	22	47
Gradec	84	6	86	41	20

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec
v Podgori

na voglu železniškega mosta
(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

Trguje tudi z opeko, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa domačega in tujega, veliko zalogo pohištva, vinskih posed, stiskalnice itd.

Ivan Bednařik
priporoča svojo

knjigoveznicu

v GORICI
ulica della Croce šte. 6

Priporočamo našim gospodinjam pravi **FRANCKOV**: kavni pridatek iz zagrebške tovarne.

sl. Zaga II, Y 1161, 5:9 L V.

Dve veliki posestvi Kapitanja in Mazurija

prvo četrt in drugo pet minut oddaljeno od postaje Markovac, železnice Trst-Buje, v okraju piranskem, v slovenskem delu Istre, ste pod ugodnimi pogoji na prodaj.

Kapitanija obsega nad 250 oralov, ima dve hiši (gosposko in kmetsko), velik hlev in še posebno gospodarsko poslopje: čisti katastralni dohodek nad 1273 kron.

Mazurija obsega blizu 100 oralov zemljišč najboljše kvalitete, ima dve hiši (gosposko in kmetsko), velik hlev in veliko klet pripravno za vinsko trgovino: čisti katastralni dohodek nad 644 kron.

Natančne poizvedbe pri g. Edvardu Dolencu, veleposestniku v Orehku pri Prestraneku ali pri g. dr. Mateju Pretnerju, odvetniku v Trstu ali pri Posojilnici v Voloskem.

Rojaki! Spominjajte se ob vsaki priliki „Šolskega Doma“.

Prva in edina slovenska kleparska delavnica v Gorici, ulica della Croce št. 8 (poprej v Kopačevi hiši)

se toplo priporoča za vsa stavbena in garanterijska dela za cerkve in stolpe, katere napravi po načrtu

Josip Patek,
naslednik Karola Čufer

priporoča se tudi vsem gg. odjemalcem, posebno pa kmetovalcem. V zalogi ima: mehe za žveplanje, zadnji sistem škropilnic za vitrijo, polivalnike za vrte in patentirane ventilatorje za dimnike i. t. d. oprave se izvršujejo točno in po najnižji ceni.

JOSIP BONANNI

naslednik T. Slabanja

srebrar in pozlatar v Gorici ulica Morelli 12
odlikovan z zlato svetinjo

se priporoča vsem čč. cerkvenim oskrbništvom za vsakovrstna izgotovila cerkvenega orodja. Plačuje se tudi na obroke. Konkurenca v cenah izključena. Cenike gratis franko na dom.

IVAN SCHINDLER,

Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelstvo.

Mline za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje škropilnice, poljska orodja, stiskalnice za seno, mlatilnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznice, stroj za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake in gnojnice, vodovode, železne cevi, svinčene cevi. Od sedaj po zopet zdatno znižanih cenah!

Ravno tako vse priprave za kletarstvo: medene pje, sesalke za vino, gumijeve in konopljene cevi, gumijeve ploče, stroj za točenje piva, škrinje za led, stroje za sladole, priprave za izdelovanje sodovke in penečih vin, mline za dišavo, kavo itd. stroje za izdelovanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, steberske tehtnice, namizne tehtnice, decimalne tehtnice; železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodja in stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače, kleparje, sedlarje pleskarje itd.

Vse s večletnim jamstvom!

Po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke! Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno, prekupei in agentje zaželeni.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Piše naj se naravnost

Ivan Schindler,

Dunaj III., Erdbergstrasse št. 12.

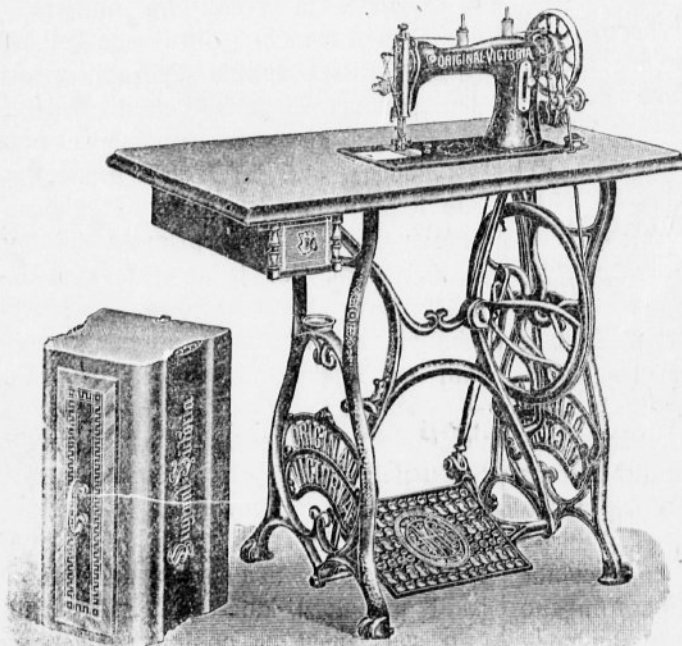
Čevljarska zadruga v Mirnu

naznanja sl. občinstvu, da je odprla prodajalno svojih izdelkov na trgu sv. Antona na vogalu v Rabatišče šte. 1 ter se priporoča za obilno naročbo. --- Ima v zalogi vsakovrstnega obuvala ter sprejema naročila po

zmernih cenah.

Cenj. dame in gospodje --- pozor!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko „Original-Viktoria“ in najboljšega izdelka. Po dolgoletnih skušnjah sva prišla do prepričanja, pa ostane „Original“ vedno le najboljši.

Original Victoria stroji delajo še po 10 letni uporabi brezšumno.

Original Victoria stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.

Original Victoria stroji so najprapravnejši za umeno vezenje (rek amuraje). Tvrdba stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original Victoria stroji so najboljše izdelke vseh dosedaj obstoječih tovarn.

Za vsak stroj jamčiva 10 let.

Nikdo naj ne zamudi priliko ogledat si pred nakupom „Original-Victoria“ stroje.

Edina zaloga „Original-Victoria“ strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles „Puch“ orožja, municije in vseh lovskih priprav pri trdk

Kersevani & Čuk -- Gorica

Stolni trg (Piazza Duomo) šte. 9.

